Olycksutredning-kompletterande händelserapport

Brand på vind i kedjehus

Jon Bergman, brandinspektör/olycksutredare

Gästrike räddningstjänst dnr: 2026-000161
Avser händelserapport: G2026.007362
2026-01-16

Beställare: Robert Strid, Förbundsdirektör/Räddningschef

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Den 16 januari kl. 16.46 inkom larm till SOS Alarm om brand i ett kedjehus i Gävle. Grannar hade observerat svart rök som trängde ut från taknocken. SOS Alarm larmade två brandstationer samt ledningsfunktioner.

1.2 Syfte

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) 3 kap. 10 § ska en räddningsinsats, efter avslut, undersökas i skälig omfattning för att klarlägga orsaker, olycksförlopp och insatsens genomförande.

Denna kompletterande händelserapport syftar till att:

- stärka det interna lärandet inom organisationen
- analysera orsaker till branden
- bidra till utveckling av det förebyggande och skadeavhjälpande arbetet

Rapporten ska även kunna användas som underlag vid tillsyn, rådgivning och informationsinsatser.

1.3 Frågeställning

- Vilka faktorer orsakade branden?
- Vilka åtgärder kan minska risken för liknande händelser?

1.4 Källhänvisning

Utredaren har tagit del av följande data:

- Händelserapport G2026.007362
- Intervju med isoleringsföretag
- Dokumentation från isoleringsföretag
- Platsbesök
- Intervju med brandinspektör, expert på sotning och rökkanaler
- Intervju med insatspersonal

1.5 Kvalitetsgranskning

Utredningen och rapporten är kvalitetsgranskad i sin helhet med avseende på innehåll och utredningsmetodik av medarbetare inom GRTJ. Den som granskat den är: Lars Lundgren, brandingenjör.

2. Objekt

Byggnadstyp: Enplanskedjehus
Konstruktion: Trästomme med fasadtegel samt liggande träpanel
Tak: Spont, papp och betongpannor
Vind: Kallvind

Isolering:

- Cirka 100 cm mineralull (befintlig)
- Cirka 33 cm cellulosaisolering (nyligen tillförd, flamskyddsbehandlad)

Eldstad:

- Braskamin installerad och besiktigad 2019
- Effekt: cirka 5–6 kW
- Brandskyddskontroll 2025: anmärkning om saknad vermikulitplatta i förbränningsrummets innertak
- Enligt ägaren var plattan åtgärdad före branden

Rökkanal:

- Längd: cirka 3,5 meter
- Två 45° vinklar
- Dragning genom vind och tak

Figur 1 Kamin vid platsundersökning. Ingen vermikulitplatta fanns på plats

3. Händelseförlopp

3.1 Före branden

Ägaren hade eldat i kaminen under dagen. Enligt uppgifter från grannar sker eldning ofta och med hög belastning. Se figur 2.

Figur 2 Visar hård belastning på skorstenen

Cirka 30 minuter före upptäckt av brand hade ett isoleringsföretag utfört tilläggsisolering av vinden. Det är oklart om ett skyddande schakt runt rökkanalen uppfördes. Dokumentation som styrker detta saknas.

3.2 Upptäckt och räddningsinsats

Branden upptäcktes genom att rök trängde ut från taknock och takfot.

Vid räddningstjänstens framkomst:

- Kraftig rökutveckling från vinden noterades
- Rökdykare gick in i byggnaden
- Initial släckinsats utfördes med pulversläckare

Därefter:

- Skärsläckare användes från utsidan mot vinden i cirka 3–4 minuter för att sänka temperaturen
- Rökdykare tog sig upp på vinden för invändig släckning
- Håltagning genomfördes för ventilation av rök och värme

Branden kunde därefter släckas effektivt.

4 Slutsatser

Den mest sannolika orsaken till branden är en kombination av:

- Hög temperatur i rökkanalen till följd av hård eldning
- Brännbar isolering i direkt anslutning till rökkanalen

4.1 Bakomliggande orsaker

Följande faktorer bedöms ha bidragit till brandens uppkomst:

- **Avsaknad av skyddsschakt:** Det finns inga uppgifter som bekräftar att ett schakt runt rökkanalen uppförts vid tilläggsisoleringen, vilket krävs enligt tillverkarens anvisningar.
- **Hög belastning på rökkanalen:** Rökkanalen uppvisar tecken på långvarig hög temperaturpåverkan.
- **Brist i eldstaden:** Vermikulitplattan saknades vid tidigare kontroll och kunde inte verifieras vid platsbesök.
- **Bristande dokumentation:** Isoleringsföretaget har inte kunnat redovisa hur arbetet utförts.

4.2 Brandförloppet

Den höga temperaturen i rökkanalen har sannolikt lett till att den brännbara isoleringen antänts genom värmeledning. Antändningen kan ha skett som glödbrand eller lågande brand.

Branden spred sig därefter till träkonstruktionen, vilket ökade brandens intensitet innan den kunde begränsas och släckas.

5 Rekommendationer

5.1 Fastighetsägare

- Följa tillverkarens eldningsanvisningar (max cirka 2,5 kg ved per timme)
- Undvika långvarig eldning med hög belastning

5.2 Sotningsverksamhet

- Överväga föreläggande eller eldningsförbud vid allvarliga brister

5.3 Isoleringsföretag

- Säkerställa att skyddsavstånd till rökkanal uppfylls
- Utföra schakt runt rökkanal enligt gällande anvisningar
- Dokumentera utfört arbete

5.4 Gästrike Räddningstjänst

- Genomföra riktade informationsinsatser till fastighetsägare och entreprenörer
- Uppmärksamma risker vid kombination av tilläggsisolering och eldstäder